

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 539/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského (sudca spravodajca) v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky **FCP-SK s. r. o.**, Slovnaftská 100, Bratislava, IČO 44 605 391, zastúpenej Advokátska kancelária JUDr. Peter Strapáč, PhD., s.r.o., 17. novembra 3215, Čadca, proti postupu Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 18Cpr/3/2015 po podaní dovolania takto

r o z h o d o l :

1. Postupom Mestského súdu Bratislava IV v konaní sp. zn. 18Cpr/3/2015 po podaní dovolania **bolo porušené** základné právo sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky.
2. Mestskému súdu Bratislava IV **p r i k a z u j e**, aby v konaní sp. zn. 18Cpr/3/2015 po podaní dovolania konal bez zbytočných prietáhov.
3. Sťažovateľke **p r i z n á v a** finančné zadostučinenie **900 eur**, ktoré **je** Mestský súd Bratislava IV **p o v i n n ý** zaplatiť jej do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
4. Mestský súd Bratislava IV **je p o v i n n ý** nahradiť sťažovateľke trovy konania **949,17 eur** a zaplatiť ich právnej zástupkyňi sťažovateľky do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.
5. Vo zvyšnej časti ústavnej sťažnosti sťažovateľky **n e v y h o v u j e**.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručенou ústavnému súdu 21. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom mestského súdu

v konaní sp. zn. 18Cpr/3/2015, postupom krajského súdu v konaní sp. zn. 15CoPr/6/2019 a postupom najvyššieho súdu v konaní sp. zn. 5CdoPr/12/2024. Žiada prikázať najvyššiemu súdu konať v konaní sp. zn. 5CdoPr/12/2024 bez zbytočných prietáhov a o priznanie finančného zadosťučinenia 5 000 eur a náhrady trov konania.

2. Ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 539/2025-12 z 11. septembra 2025 prijal na ďalšie konanie ústavnú sťažnosť sťažovateľky podľa § 56 ods. 5 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v časti, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy postupom mestského súdu v konaní sp. zn. 18Cpr/3/2015 po podaní dovolania. Vo zvyšnej časti ústavnú sťažnosť sťažovateľky odmietol.

II.

Skutkové východiská a sťažnostná argumentácia

3. Sťažovateľka je žalovanou v konaní vedenom pred mestským súdom [predtým Okresným súdom Bratislava II (ďalej len „okresný súd“), pozn.] pod sp. zn. 18Cpr/3/2015 o zaplatenie 6 916,84 eur s príslušenstvom z titulu mzdových a iných nárokov. Okresný súd rozhodol vo veci rozsudkom z 28. januára 2019, proti ktorému podal žalobca odvolanie. Krajský súd rozsudkom sp. zn. 15CoPr/6/2019 z 29. júla 2020 rozsudok okresného súdu potvrdil. Proti rozsudku krajského súdu podal žalobca dovolanie. Okresný súd uznesením z 9. februára 2022 dovolacie konanie zastavil z dôvodu, že žalobca nezaplatil súdny poplatok za dovolanie. Žalobca podal proti tomuto uzneseniu sťažnosť, keďže sa považoval za osobu zo zákona oslobodenú od platenia súdnych poplatkov. Sťažnosť okresný súd zamietol uznesením z 8. júna 2022. Následne sa žalobca obrátil na ústavný súd, ktorý nálezom sp. zn. III. ÚS 624/2022 z 13. júla 2023 rozhodol, že právo žalobcu na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy bolo uznesením z 8. júna 2022 porušené, uznesenie zrušil a vec vrátil mestskému súdu ako právnenému nástupcovi okresného súdu na ďalšie konanie. Na základe nálezu ústavného súdu mestský súd uznesením zo 14. novembra 2024 zrušil uznesenie o zastavení dovolacieho konania z 9. februára 2022.

4. Sťažovateľka vytkla, že napriek rozhodnutiu ústavného súdu v predmetnej veci už v júli 2023 mestský súd zrušil uznesenie o zastavení dovolacieho konania a predložil vec najvyššiemu súdu až po viac ako roku. Tiež poukázala na celkovú dĺžku doterajších súdnych konaní v predmetnej veci (viac ako 10 rokov), pričom viac ako 4 roky z tejto dĺžky boli spôsobené nesprávnym rozhodnutím súdu prvej inštancie o zastavení dovolacieho konania.

III.

Vyjadrenie mestského súdu

5. Mestský súd vo svojom vyjadrení uviedol chronologický prehľad jednotlivých úkonov v napadnutom konaní po podaní dovolania, z ktorého je podľa neho evidentné, že uvedené úkony boli procesného charakteru, pri ktorých nemožno hovoriť o skutkovej a právnej zložitosti veci.

IV.

Posúdenie dôvodnosti ústavnej sťažnosti

6. Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu (m. m. IV. ÚS 221/04, IV. ÚS 365/04).

7. Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka súdneho konania a postup samotného súdu. V súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj ústavnú sťažnosť sťažovateľky.

8. Pokiaľ ide o právnu a faktickú zložitosť veci, je zrejmé, že mestský súd (resp. jeho právny predchodca) v napadnutom konaní po podaní dovolania vykonával procesné úkony potrebné na predloženie spisu dovolaciemu súdu. Ide o úkony viac administratívnej než pravej justičnej povahy, preto v postupe mestského súdu po podaní dovolania nemožno identifikovať skutkovú či právnu náročnosť veci.

9. Pri hodnotení podľa ďalšieho kritéria, teda správania sťažovateľky v posudzovanom období napadnutého konania, ústavný súd nezistil takú okolnosť, ktorá by mala byť osobitne zohľadnená na jej ťarchu pri posudzovaní otázky, či a z akých dôvodov došlo v predmetnom konaní po podaní dovolania k zbytočným prietahom.

10. Tretím hodnotiacim kritériom je postup mestského súdu (resp. jeho právneho predchodcu) v napadnutom konaní po podaní dovolania. Dovolanie žalobcu bolo právnemu predchodcovi mestského súdu doručené 13. októbra 2020. Po vykonaní potrebných procesných úkonov bol spis 3. decembra 2020 predložený dovolaciemu súdu, ktorý ho po roku (17. decembra 2021) vrátil súdu prvej inštancie s tým, že dovolateľovi nebol vyrubený súdny poplatok za podané dovolanie. V prípise z 30. novembra 2021 dovolací súd konštatoval, že „obsah spisu nepreukazuje, že by súd prvej inštancie priznal dovolateľovi oslobodenie od súdnych poplatkov v tomto dovolacom konaní, prípadne, že by oslobodenie od súdnych poplatkov v danom prípade vyplývalo z ustanovení ZoSP (zákon Slovenskej národnej rady č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov v znení neskorších predpisov, pozn.). Bude preto úlohou súdu prvej inštancie vyzvať dovolateľa na zaplatenie súdneho poplatku za dovolanie a zároveň ho vo výzve poučiť o následku jeho nezaplatenia.“. Po tom, ako dovolateľ súdny poplatok na výzvu súdu nezaplatil, súd prvej inštancie dovolacie konanie zastavil (právoplatné 13. júna 2022; po zamietnutí sťažnosti

dovolateľa). Následne rozhodol o vyčíslení náhrady trov konania (právoplatné 7. novembra 2022; po zamietnutí sťažnosti žalobcu).

11. Nálezom ústavného súdu z 13. júla 2023 však došlo k zrušeniu uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bola zamietnutá sťažnosť žalobcu proti uzneseniu o zastavení dovolacieho konania. Ústavný súd konštatoval, že je vylúčený iný ústavne konformný záver než ten, že vec žalobcu je individuálnym pracovnoprávnym sporom a právny predchodca mestského súdu opomenul jeho zákonné oslobodenie od súdnych poplatkov. Riadiac sa uvedeným právnym názorom, mestský súd uznesením zo 14. novembra 2024 zrušil uznesenie vydané jeho právnym predchodcom 9. februára 2022 o zastavení dovolacieho konania a vec predložil 19. novembra 2024 dovolaciemu súdu.

12. Nielen nečinnosť, ale aj nesprávna, nesústredená a neefektívna činnosť všeobecného súdu môže zapríčiniť porušenie ústavou zaručeného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, a to v prípade, ak jeho činnosť nesmerovala k odstráneniu právnej neistoty týkajúcej sa tých práv, kvôli ktorým sa sťažovateľ na neho obrátil s návrhom, aby o jeho veci rozhodol (m. m. I. ÚS 688/2014).

13. Z uvedeného nálezu ústavného súdu vyplýva nesprávna a nesústredená činnosť súdu prvej inštancie, ktorá viedla k predĺženiu stavu právnej neistoty sťažovateľky, a teda mala za následok prietahy v napadnutom konaní po podaní dovolania. K prietahom spôsobeným súdom prvej inštancie došlo aj od doručenia mu súdneho spisu a nálezú ústavným súdom v júli 2023, a to až do zrušenia uznesenia o zastavení dovolacieho konania a predloženia veci dovolaciemu súdu v novembri 2024 (cca 1 rok a 3 mesiace).

14. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd dospel k záveru, že v napadnutom konaní po podaní dovolania došlo k zbytočným prietahom, a tým aj k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

15. Ústavný súd na základe svojho zistenia, že postupom mestského súdu po podaní dovolania došlo k porušeniu označeného práva sťažovateľky, mu podľa čl. 127 ods. 2 ústavy prikázal, aby v napadnutom konaní po podaní dovolania konal bez zbytočných prietáhov, hoci dovolacie konanie bolo v merite v čase rozhodovania ústavného súdu o ústavnej sťažnosti sťažovateľky právoplatne skončené, avšak mestský súd bude ešte rozhodovať o výške náhrady trov dovolacieho konania.

16. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

17. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti žiada o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia 5 000 eur, čo odôvodňuje celkovou dĺžkou napadnutého konania, nečinnosťou mestského súdu, stavom právnej neistoty a pocitom bezmocnosti, čo vníma ako ujmu a porušenie svojho základného práva.

18. Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

19. Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných EŠLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

20. Vzhľadom na celkovú dĺžku napadnutého konania po podaní dovolania, ako aj na uvedenú neodôvodnenú nečinnosť a nesprávnu a nesústredenú činnosť súdu prvej inštancie v súvislosti s predložením veci dovolaciemu súdu ústavný súd považoval priznanie 900 eur pre sťažovateľku za primerané finančné zadost'učinenie. Vo zvyšnej časti požadovaného finančného zadost'učinenia, ktorú už ústavný súd nepovažoval za primeranú, návrhu sťažovateľky nevyhovel.

V.

Trovy konania

21. Podľa § 73 ods. 3 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti nahradil inému účastníkovi konania alebo štátu trovy konania.

22. Ústavný súd podľa § 1 ods. 3 a § 11 ods. 3 vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov priznal sťažovateľke náhradu trov konania 949,17 eur z dôvodu trov právneho zastúpenia, a to za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2025 (príprava a prevzatie veci a písomné vyhotovenie ústavnej sťažnosti) v hodnote po 371 eur vrátane dvoch režijných paušálov v hodnote po 14,84 eur. Uvedené sumy sa zvyšujú o daň z pridanej hodnoty vo výške 23 %, keďže právna zástupkyňa sťažovateľky je platiteľkou tejto dane.

23. Priznanú náhradu trov konania je mestský súd povinný zaplatiť na účet právnej zástupkyne sťažovateľky (§ 62 zákona o ústavnom súde v spojení s § 263 ods. 1 Civilného sporového poriadku) v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 21. októbra 2025

Robert Šorl
predseda senátu